2.1. Zlostavljanje: tko je sve uključen?

Zlostavljanje je fenomen u koje su uklju?ene najmanje dvije osoba, ali može postojati i sudjelovanje drugih.

Ukratko:
? Dijete ili mlada osoba koja se ponaša nasilni?ki može postati zlostavlja?.
? Pomaga? je sljedbenik zlostavlja?a koji se i sam ?esto ponaša nasilni?ki.
? Podržavatelj je onaj koji smijehom, huškanjem ili jednostavnim promatranjem ja?a ponašanje zlostavlja?a.
? Meta je onaj tko trpi maltretiranje i na kojeg je ono usmjereno.
? Pobornik ili branitelj je onaj koji se zauzima za metu pokušavaju?i je utješiti ili zaustaviti maltretiranje
? Autsajder je pasivni promatra? koji se pokušava držati izvan situacije.

https://www.youtube.com/embed/85cLpFcpagg

Zlostavlja?
Postoje razli?ite vrste zlostavlja?a. Op?enito, definicija se odnosi na osobu koja osje?a potrebu za dominacijom nad drugima, osje?a jaku potrebu za mo?i i samopotvr?ivanjem te pokušava nametnuti svoje želje ili dominaciju drugoj osobi ili skupini. Zlostavlja? želi dominirati nad drugima ulijevaju?i strah, ciljaju?i na slabije ili bespomo?ne ?lanove grupe i nastoje?i pridobiti suu?esništvo drugih ?lanova grupe (promatra?a). U ve?ini slu?ajeva on/ona koristi fizi?ku silu, dominaciju u odnosu ili društvenu popularnost unutar grupe kako bi postigao svoj cilj: on/ona obi?no ima fizi?ku gra?u koja mu/joj to omogu?uje i ?esto ga podržavaju navodni pomaga?i.
Mladi zlostavlja? i oni koji sudjeluju u nasilni?kom ponašanju mogu to u?initi iz raznih razloga. Zapravo, postoje dokazi da zlostavlja? može mijenjati uloge ovisno o okolnostima ili ljudima. Tako?er postoje dokazi da oni koji sudjeluju u nasilni?kom ponašanju tako?er mogu imati nisko samopoštovanje, biti ranjivi ili su sami iskusili nasilni?ko ponašanje. Tipi?no, on/ona je osoba koja se voli zauzeti za sebe, koja predstavlja dominantnu osobnost i izrazito impulzivan temperament, koji se lako manifestira kada se osje?a pod pritiskom. Namjera je zastrašiti druge kako bi uvidjeli njihovu snagu i mo? i pokušati ste?i kontrolu nad žrtvom. U stvarnosti, oni koji sudjeluju u nasilni?kom ponašanju prema drugima mogu biti krhke osobe koje koriste ovo ponašanje kako bi sakrile svoje percipirane "mane" najbolje što mogu.

Meta zlostavlja?a
Pojedinac na kojeg je usmjereno zlostavljanje ?esto je netko tko se razlikuje ili razlikuje od o?ekivanja grupe. To mogu biti:

- Djeca koja imaju poteško?a u vještinama socijalnog razumijevanja odnosa (Garner & Stow Hinton, 2010.)

- Nizak društveni status unutar grupe (Card & Hodges, 2007.)
- O?ita 'razlika' ili odstupanje od normi grupe vršnjaka (Horowitz et al, 2004.)
- Pasivni/podložni ili lake mete (Olweus, 1993.)

Zbog zlostavljanja ti mladi ljudi mogu postati tjeskobi i nesigurniji od drugih. Tako?er se mogu maknuti iz društva i imati nisko samopoštovanje.

Kako prepoznati metu zlostavljanja?

- Anksiozni simptomi: fizi?ki i psihomotorni pokazatelji, tikovi, no?ni strahovi i promijenjeni ritam spavanja i bu?enja, promijenjeni apetit, raširen strah i izbjegavanje grupnih okruženja.
- Somatski simptomi: bolovi u trbuhu, gastrointestinalni problemi, glavobolje, dermatitis.
- Depresivni simptomi: apatija i nezainteresiranost, umor, tuga, astenija, iznenadni naleti bijesa, neopravdana izolacija

Promatra?i

Promatra?i su u?enici koji su svjedoci maltretiranja. Oni mogu imati velik utjecaj – na?in na koji reagiraju može potaknuti ili sprije?iti one koji maltretiraju druge. Postoje razli?ite vrste promatra?a:

- sljedbenici (pomaga?i) – ne iniciraju, ali aktivno sudjeluju u nasilni?kom ponašanju
- podržavatelji (poja?iva?i) - ne napadaju aktivno metu, ali daju pozitivnu povratnu informaciju zlostavlja?u, osiguravaju?i publiku smijanjem i drugim ohrabruju?im gestama
- branitelji - ne svi?a im se maltretiranju i pokušavaju pomo?i meti interveniranjem, dobivanjem podrške u?itelja ili pružanjem izravne podrške meti
- autsajderi - držite se podalje, ne stavljajte se ni na ?iju stranu niti se aktivno uklju?ite, ali svojim 'tihim odobravanjem' dopuštaju da se maltretiranje nastavi.

Promatra?i koji ništa ne poduzimaju ili se ponašaju na na?in koji daje tiho odobravanje (gledanje, kimanje glavom, zažmirivanje) poti?u nastavak zlostavlja?kog ponašanja. Pou?avanje promatra?a da reagiraju na odgovaraju?i na?in (obeshrabruju?i, interveniraju?i ili prijavljuju?i nasilni?ko ponašanje) može biti u?inkovit na?in za ograni?avanje i sprje?avanje nasilni?kog ponašanja.

AKTIVNOST

- Kako možete iz promatra?a postati promatra?? (Ne postoji to?an odgovor).

Revision #1
Created 28 July 2023 16:09:42 by Antonija Lujanac
Updated 28 July 2023 16:15:04 by Antonija Lujanac